

*Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Азадський університет
Каракалтакський державний університет
Київський національний університет технологій та дизайну
Луцький національний технічний університет
Національна металургійна академія України
Національний університет «Львівська політехніка»
Одеський національний політехнічний університет
Сумський національний аграрний університет
Східно-Казахстанський державний технічний
університет ім. Д. Серікбаєва
ТОВ «НВО «ПРОМІТ»
Українська асоціація якості
Українська інженерно-педагогічна академія
Університет Барода
Університет ім. Й. Гуттенберга
Університет «Politechnika Świętokrzyska»
Харківський національний університет
міського господарства ім. О. М. Бекетова
Херсонський національний технічний університет*

СИСТЕМИ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ПОСТАВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ НА ВИРОБНИЦТВО

Матеріали I Міжнародної науково-практичної
конференції

(м. Суми, 17–20 травня 2016 року)

Сайт конференції: <http://srpv.sumdu.edu.ua>.

Суми
Сумський державний університет
2016

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Руденко В.П., к.т.н., доцент, СНАУ, м. Суми

З моменту вступу до Світової організації торгівлі Україна отримала режим найбільшого сприяння у торговельному просторі всіх країн-членів СОТ, а на торгівлю сільськогосподарськими товарами передбачений преференційний режим доступу до відповідних ринків. В умовах євроінтеграції задля подолання технічних бар'єрів в торгівлі та виходу вітчизняних товарів на зовнішні ринки, найважливішим з яких є європейський ринок, перед Україною постало актуальне завдання адаптації національної системи технічного регулювання до європейської.

Метою роботи є підвищення якості технічного регулювання шляхом поступового зближення національної системи з європейською задля подолання бар'єрів у торгівлі та спрощення доступу вітчизняних товарів до європейського ринку.

Розвиток якісної інфраструктури усіх складових технічного регулювання (стандартизації, метрології та сертифікації) можливий завдяки зміцнюванню співробітництва між Україною та ЄС з нормативно-правових питань, обміну інформацією, досвідом та відомостями, що сприятиме взаєморозумінню відповідних систем і виходу продукції країни на європейський ринок.

У Європейському Союзі розміщення продукції на ринку регулюється власними інструментами – директивами, які затверджуються Радою і передбачають конкретні обов'язки виробників і постачальників стосовно виробництва і реалізації безпечної продукції, а також економічних санкцій у випадку порушення таких обов'язків. Продукція, що випускається в Україні, регламентується нормативними документами (НД) різних рівнів від національного (ДСТУ, ДСТУ-Н) до рівня організацій (СОУ, ТУУ, СТУ), при чому одночасно чинна велика низка НД колишнього Радянського Союзу (РСТ УРСР, ГОСТи, зараз це міждержавні стандарти). Дотримання вимог таких НД з одного боку ускладнює роботу підприємств, а з другого не можу гарантувати високу якість виробленої продукції, тому важливим завданням стандартизації в Україні є гармонізація національного нормативного забезпечення з міжнародним та європейським.

В аграрній галузі рівень гармонізації стандартів на сільськогосподарську продукцію можна вважати задовільним. За даними УкрНДНЦ проблем стандартизації, сертифікації та якості із загальної кількості чинних в Україні ДСТУ і РСТ УРСР гармонізовано біля 65%. Зазначений рівень гармонізації не однаковий за різними категоріями нормативних документів та видами продукції. Наприклад, стандарти на сільськогосподарські машини, обладнання та устаткування мають рівень гармонізації за ДСТУ понад 78%, а за ГОСТ – лише 10%. Гармонізовані, в основному, стандарти щодо техніки безпеки у роботі з такими машинами,

методів контролю показників безпеки, а також незначна кількість стандартів на параметри, розміри і технічні характеристики.

Різноманітність агропромислової продукції зумовлюють необхідність систематично відслідковувати появу нових НД вузькоспеціалізованих міжнародних організацій: міжнародна конвенція із захисту рослин (IPPC), міжнародна наукова і технологічна асоціація злаків (ICC), міжнародна асоціація випробування насіння (ISTA) тощо. Вимоги щодо виробництва органічної сільськогосподарської продукції на базі рекомендацій міжнародної федерації руху за органічне сільське господарство (IFOAM) мають бути ураховані при розробці національних НД.

Європейська практика з питань оцінки відповідності обмежується встановленням основних вимог безпеки, викладеними у директивах ЄС, яким повинна відповідати продукція, що поставляється в обіг. Процедура оцінки відповідності в Україні відрізняється від європейської, здійснюється на обов'язковому принципі згідно затвердженого переліку продукції (робіт, послуг), що підлягають обов'язковій сертифікації з наступним державним наглядом за процесом виробництва продукції.

Для удосконалення системи технічного регулювання в аграрній сфері першочерговими заходами мають бути:

- гармонізація національних НД на сільськогосподарську продукцію згідно міжнародної та європейської;
- розробка українських технічних регламентів, що ґрунтуються на директивах ЄС;
- поступовий перехід від обов'язкової сертифікації до оцінки відповідності за технічними регламентами, еквівалентними європейським;
- організація ринкового нагляду на принципах, що діють в ЄС, відмовившись при цьому від звичного державного нагляду в сфері виробництва продукції.

Таким чином, основними шляхами зближення національної системи технічного регулювання в аграрній сфері з європейською можуть бути перетворення за напрямками нормативно-правового забезпечення, процедури оцінки відповідності та ринкового нагляду. Реалізація зазначених заходів дозволить усунути технічні бар'єри у торгівлі й забезпечити для України рівноправні торгово-економічні відносини на європейському ринку.

Список літератури:

1. Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони та Європейським Союзом і його державами-членами з іншої сторони -2014.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_\(body\).pdf](http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_(body).pdf).
2. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15.01.2015 № 124-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/lfws/show/124-19>.